

مومنه‌های شهری مدرن

نویسندگان:

دیو وان

ای. ج. اس

ترجمه:

دکتر جانی سلطانی

(استاد شهرسازی دانشگاه شیراز)

دکتر بهنام مغالی رحیمی

(عضو هیأت علمی دانشگاه شهید باهنر شیراز)

ممسس هاتمی

(دانشجوی دکتری مدیریت سافت و پروژه)

۱۳۹۶

چیراس، دانیل دی.

Chiras, Daniel D

حومه‌های شهری مدرن/ نویسندگان دن چیراس، دیو وان؛ مترجمین علی سلطانی، بهنام مغانی رحیمی، محسن حاتمی.

مشخصات نشر: شیراز: همارا، ۱۳۹۶

مشخصات ظاهری: ۱۲۸ ص.

شابک: ۱-۹۲-۶۸۲۲-۶۰۰-۹۷۸

وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا

یادداشت: عنوان اصلی: 2003 . Superbia!: 31 ways to create sustainable neighborhoods

موضوع: حومه‌ها - ایالات متحده

موضوع: عماد شهر - ایالات متحده

موضوع: توسعه ی‌دار - ایالات متحده

موضوع: محله‌ها - ایالات متحده

شناسه افزوده: ون، دیوید

شناسه افزوده: سلطانی، علی، متر.

شناسه افزوده: مغانی رحیمی، بهنام، متر.

شناسه افزوده: حاتمی، محسن، مترجم

رده کنگره: ۱۳۹۶ ج۹ الف/۳۵۲ HT

رده دیویی: ۳۰۷/۷۶۰۹۷۳

شماره کتابشناسی ملی: ۴۷۸۹۹۸

انتشارات همارا

شیراز- فلکه گاز-کوچه ۱۱

www.namaralib.ir

تلفن: ۰۷۱-۳۲۲۸۷۶۹۳-۳۲۲۶۲۴۲۹

نوبت و سال چاپ: اول، ۱۳۹۶

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

شابک: ۱-۹۲-۶۸۲۲-۶۰۰-۹۷۸

ناظر چاپ: مریم رهبر

لیتوگرافی و چاپ: مهر

طرح جلد: آرش شیخ‌الاسلامی

صفحه آرایشی: انتشارات همارا

قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان

پیشگفتار

در این انقلاب صنعتی، به دلیل آلودگی‌ها و نارسایی‌های بخش مرکزی و قدیمی شهرها، حومه‌ها جهت زندگی خانواده‌های متمدن و طبقه متوسط شهری انتخاب شد. توسعه و گسترش تکنولوژی ارتباطات و حمل و نقل، این قبیل خانواده‌ها را به زندگی در حومه‌ها و دور از بخش مرکزی شهرها تهییج و علاقمند ساخت. در قرن بیستم، با ورود مردم و شخصی به زندگی خانواده‌های شهری حومه نشینی گسترش فراوانی یافت. در نیمه دوم قرن بیستم، با احداث پارک‌های صنعتی و اداری، خدمات رفاهی و تجاری مورد نیاز مردم تامین شد. علیرغم امتیازات فراوانی که جهت زندگی در حومه‌ها مقرر است، عده‌ای با الگوی زندگی در حومه‌ها مخالف هستند و بر این باورند که حومه‌ها بکدست بوده و در انسان بی میلی ایجاد می‌کنند، حومه‌ها کم تحرک هستند و سبک زندگی عمل می‌کنند و در یک جمله زندگی در آنها غیر ممکن می‌نماید.

این کتاب با ارائه پیشنهادات و راهکارهایی سعی دارد دغدغه مخالفین حومه‌نشینی را مورد توجه و به زندگی در حومه‌ها رونق بخشد.

کتاب به شش فصل تقسیم شده است:

فصل اول به تغییر سیمای حومه‌های شهر می‌پردازد و اقداماتی که باعث رونق بخشی به حومه‌ها می‌شود را به مورد بحث می‌گذارد، همچنین در این فصل تکامل تدریجی فرهنگ حومه نیز مورد بحث و مذاقه قرار می‌گیرد.

فصل دوم به احیای مجدد محله‌ها برای تامین سلامتی ساکنین می‌پردازد، همچنین تعمیر، بازسازی و هماهنگ سازی بلوک‌های ساختمانی حومه‌ها مورد بررسی قرار می‌گیرد.

در فصل سوم مسائلی از قبیل ایجاد باغ اجتماعات و خانواده، کاشتن درختان جهت فراهم نمودن اقلیم مناسب، جایگزینی آسفالت و بتن با سنگفرش‌های متخلخل، خورشیدی کردن خانه‌ها مطرح می‌گردد.

فصل چهارم به ایجاد سیستم آب و فاضلاب مناسب برای محیط زیست، افزایش تنوع و پیش‌نهاداتی جهت شکوفایی حومه‌های شهری می‌پردازد.

در فصل پنجم نیز مسائلی از قبیل؛ ایجاد سیستم انرژی عمومی، ایجاد خانه و دفتر مشترک، باریک کردن خیابان‌ها و ایجاد محله‌ای با ترکیب و تنوع کاربری‌ها مورد بررسی قرار می‌گیرد.

در فصل ششم نیز مواردی از قبیل؛ مراقبت از حومه‌های شهری، ایجاد مکان‌هایی جهت سرگرمی و تفریح و برنامه ریزی شهری مورد بررسی و مذاقه قرار می‌گیرد.

فهرست مطالب

مقدمه.....	۱۱
از حومه تا ابر حومه باشکوه.....	۱۱
فصل اول (تغییر سیمای حومه‌های شهر).....	۱۵
رونق بخشیدن به حومه‌ها.....	۱۹
ابر حومه باشکوه چیست.....	۲۴
تکامل تدریجی فرهنگ حومه.....	۲۹
هزینه‌های عمومی تامین حریم خصوصی.....	۳۳
فکر کردن کافیسست.....	۳۴
بیرون آمدن از رویای آمریکایی.....	۳۵
فصل دوم (احیای مجدد محله‌ها برای تامین سلامتی).....	۳۷
هزینه‌های اجتماعی حومه‌ها.....	۳۷
فرصت‌های از دست رفته و به دست آمده.....	۳۸
سلامتی، سرمایه اجتماعی.....	۳۹
فئودالیسم حومه‌ای.....	۴۰
چگونه اجتماع ارزش می‌دهد؟.....	۴۱
تصور نمودن محله‌ای پایدار و ماندگار.....	۴۳
ذوق و سلیقه بیشتر در حومه‌ها.....	۴۴

۴۴	معرفی مجدد رؤیای آمریکایی
۴۶	ایجاد چشم انداز محله
۴۶	ابزارهای ایجاد چشم انداز
۴۸	چگونه محله را تعمیر و بازسازی کنیم
۵۰	اصول طراحی اولیه برای بازسازی محله‌ها
۵۲	هماهنگ سازی بلوک‌های ساختمانی حومه شهر
۵۳	ابرشهرهای باشکوه
۵۵	نظری اجمالی به خانه‌های روستایی در خصوص ابر حومه باشکوه
۵۷	طراحی خانه‌های درمانی و خانه سازی مشترک
۵۸	سفری به تخیل و پندار
۵۸	خبرنامه‌ها
۵۹	فصل سوم (طرح نظریات جسورانه تر)
۶۰	ایجاد باغ اجتماعات
۶۱	کاشت درخت برای فراهم نمودن خرده اقلیم مناسب
۶۱	جایگزینی آسفالت و بتن با سنگفرش‌های متخلخل
۶۲	برنامه کشاورزی با حمایت مردم محله
۶۳	ایجاد برنامه ون و کامیون جهت استفاده مشترک
۶۳	خورشیدی کردن خانه‌ها
۶۵	فصل چهارم (شکوفایی و نوسازی حومه شهر)
۶۵	ایجاد سیستم انرژی عمومی
۶۶	ایجاد سیستم‌های آب و فاضلاب مناسب برای محیط زیست
۶۷	افزایش تنوع
۶۸	گام‌های ساده

۷۱	گام‌های محکم‌تر.....
۹۳	فصل پنجم (بازسازی و تجدید حیات حومه شهر).....
۹۳	نظریات.....
۹۳	ایجاد سیستم انرژی عمومی.....
۹۶	راه اندازی سیستم‌های آب و فاضلاب مناسب با محیط زیست.....
۱۰۰	ایجاد استراتژی‌های حمل و نقل مناسب با محیط زیست.....
۱۰۲	ایجاد خانه مشترک.....
۱۰۳	ایجاد دفتر مشترک.....
۱۰۴	ایجاد برنامه تف‌ریح و سرگرمی.....
۱۰۶	باریک کردن یا حذف خیابان.....
۱۰۹	به روز کردن گاراژها.....
۱۱۱	ایجاد محله‌ای با تنوع و ترکیب کاربری.....
۱۱۵	فصل ششم (مراقب بودن).....
۱۱۷	سرگرمی و تفریح.....
۱۱۹	کاشت دانه‌های بذر ابرحومه باشکوه.....
۱۲۲	برنامه‌ریزی شهری.....
۱۲۵	منابع و مآخذ.....

مقدمه

از حومه تا ابر حومه باشکوه

این کتاب به مطالعه نحوه بازسازی محله‌های حومه‌ای و به منظور پربار ساختن و بانشاط کردن آن‌ها می‌پردازد. برای مثال بسیاری از ساکنان محله‌های حومه شهری، که هنوز بیشتر جمعیت آمریکا را تشکیل می‌دهند، تمایل دارند احساس بهتری از محل زندگی‌شان داشته باشند؛ مثلاً دوست دارند رابطه نزدیک‌تری با سایر مردم و سبب‌ها و سنت‌های محلی داشته باشند. ساکنان مناطق شهری نیز آرزوهای مشابهی دارند. در این کتاب، نظریه‌های خاصی برای تغییرات اجتماعی و فیزیکی ارائه می‌گردد تا محله‌های زندگی ما بویژه حومه‌ها غنی‌تر گردند. تلاش و هدف ما پیوند دوباره‌ی مردم با محله‌ها و همچنین با طبیعت است.

ما معتقدیم که بیشتر محله‌ها، عناصر و مزایای خام لازم را برای تبدیل شدن به محله‌ای پایدار، منعطف و سالم دارند. می‌خواهیم کمک کنیم تا چنین عملی انجام پذیرد؛ زیرا مزایای اقتصادی، محیط‌زیستی و اجتماعی بالقوه زیادی دارد. اما این امر به خودی خود صورت نخواهد گرفت و نیازمند همکاری و دوراندیشی و داشتن راهبرد است. حقیقت این است که در حال

حاضر برنامه‌ریزی بسیاری از محله‌ها به ناکارآمدی منتهی می‌شود.

در این کتاب به سه مانع اصلی توجه خواهیم کرد که برنامه‌ریزی برای حومه‌ها را سخت و محدود می‌کند:

- طرح مکان‌گزینی حومه‌ها که منجر به انزوای مکانی و مصرف زیاد منابع و سوخت می‌شود

- فرهنگ حومه که سبک‌های زندگی خصوصی افراطی و غیرمعقول را تقویت می‌کند. سبک‌هایی که انسان‌ها را از هم دور کرده و بیشتر ارزش‌های عمومی را نادیده می‌گیرند.

- محرک‌های دولتی و قوانین شهرسازی و سیاست‌های وام‌دهی بانکی که حومه‌ها را شکل داده‌اند اما با شرایط جدید سازگار نشده‌اند: فرهنگ آمریکایی تغییر کرده است اما قوانین تغییر نکرده‌اند.

ابرحومه، اقدامات خاصی را برای رفع موانع ارائه می‌دهد که گروه‌های محله‌ای باید انجام دهند تا محله‌های خود را کاملاً شکوفا سازند. نخستین گام؛ شامل ایجاد فرهنگی فعال‌تر و محله‌ای‌تر و شکل‌گیری «ما» جای «من ذهنی» است که باعث می‌شود انسان‌ها به هم نزدیک‌تر شوند. گام‌های بعدی بر مهارت‌ها و قدرت‌های محله تکیه دارد تا تغییرات چشمگیری را در چشم‌انداز، سبک طراحی و معماری، کاربرد منابع، الگوهای ترافیکی، محوطه‌سازی شهری، سیاست‌های ساخت و ساز و نیز عملکرد کلی محله ایجاد نماید. ما به جای این که تنها به فکر اصلاح خانه‌های خود باشیم، با استفاده از منبعی قدرتمند به نام «همیاری و

مشارکت» که این روزها چندان مورد استفاده قرار نمی‌گیرد، می‌توانیم محله‌های خود را بازسازی و اصلاح نماییم.

در محله‌های پویای سراسر دنیا، تکنیک‌هایی جهت پایداری آنها به کار رفته است. در این محله‌ها ضمن رعایت اصول محیط‌زیستی، نیازهای اساسی در نزدیک‌ترین فاصله به خانه‌ها برآورده می‌شود.

در هر اجتماع پایدار، دسترسی آسان و به صرفه به خدماتی مانند انرژی، بهداشت، مراقبت از سالمندان، مراقبت روزانه، تفریح و سرگرمی، آب، استخدام و تشکیلات اقتصادی، حمل و نقل و نیز باغبانی به وجود آمده است تا نیازهای مردم با کمترین زمان و به تبع تامین شود. انگیزه راسخ این است که محله‌ها بیش از پیش کارآمد شوند؛ بدین معنی که با افزایش کیفیت زندگی ساکنان حومه‌ها، در زمان و سرمایه نیز، صرفه‌جویی شده، تنش و اضطراب و تلاش انسانی کمتر شود.

پیشنهاد ما ایجاد تحول همزمان در فرهنگ شهری و حومه‌ای است. ما می‌توانیم با قدرتمند کردن محله و دادن اختیار به ساکنان آن، تغییرات کوچک اما معناداری هم در سبک معماری و هم در سیستم‌انداز آن ایجاد کنیم. به وجود آوردن محله‌های پایدار و بادوام به تفکر انعطاف‌پذیر و مایل به آزمودن و تجربه کردن نیاز دارد. این خطرپذیری می‌تواند هدف زندگی، اشتیاق دهد و بر هیجان آن بیفزاید. ما به ایده‌های نو نیاز داریم و از طریق چالش ایده‌های نو با سنت‌های نهفته در محله‌هاست که می‌توانیم آن‌ها را پیش ببریم. واضح است که محله‌های ما در مقایسه با دهکده‌های هزار سال پیش سراسر جهان بسیار نوپا هستند. حومه‌های ساخته شده در نیم‌قرن اخیر، تاکنون با تغییراتی اساسی که در طول دوره‌های زمانی طولانی اتفاق می‌افتد، روبرو نشده‌اند؛ اما روبرو خواهند شد. تغییرات در دسترسی به منابع، آمارگیری نفوس، الگوهای کار و غیره. هنوز

فرصت‌های زیادی برای انطباق، سازگاری و بهبود اوضاع وجود دارد. بسیاری از حومه‌های آمریکایی، به‌ویژه آن‌هایی که در این اواخر ساخته شده‌اند، برای مصرف طراحی شده‌اند، نه برای کارآیی و راندمان؛ برای خودرو طراحی شده‌اند، نه برای مردم؛ ساخته شده‌اند تا مسکن را فراهم نمایند نه زندگی اجتماعی؛ هرچند گزارش‌ها و سرشماری‌های گالوپ و فانی‌مای و روپِر نشان می‌دهد که مردم برای محله خوب نسبت به بنایی تاریخی و باستانی ارزش بیشتری قائل هستند (با نسبت سه به یک). به دلیل این است که بسیاری از آمریکایی‌ها نسبتاً نوگرا هستند و در ضمن نقشه‌های راه زیادی (مانند کتاب پیش‌رو) وجود ندارد که راهکارها را نشان دهد، بازسازی حومه‌های شهری برای بیشتر مناطق روی نداده است. چنانچه ما فراتر از چهار دیواره‌ی خانه‌های شخصی شروع به اندیشیدن نماییم، می‌توانیم محله‌مان را از دوران رشد به سمت دوران تکامل سوق دهیم. این امری قطعی است و شخص دیگری نیز این کار را با ما انجام نخواهد داد. از شما می‌خواهیم که برای شروع، از نظرات ما استفاده کنید و سپس موارد دلخواه خود را برای رونق بخشیدن به محله‌تان به کار بندید.